

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint
A nyílt tér sora 1 korona.

Áttörik az árdragítók frontját.

Mint azt már az elmúlt hetekben a hírek között többször olvastuk a kormány végre elhatározta, hogy erélyesebb rendszabályokat lép tet életbe az árdragítók szemből és az eddigi kihágás helyett vétség és büntetnek minősíti az árdragítást Ezentul tehát nem csak elzárás és pénzbüntetést, hanem súlyosabb esetekben, börtönt és fegyházat is kapnak majd az árdragítók és lánckereskedők.

Már többször rámutattunk mi is annak szükségességére, hogy erélyesebben kell megbüntetni azokat, akik a mai háborus nyomorúságból maguknak tőkét kovácsolnak, akik kihasználják a háborút arra, hogy magukat munka nélkül illetéktelenül gazdagítsák és embertársaikat kiszorolják. De itt azután erélyes munkát kell végezni és nemcsak a kis bűnösöket szabad megbüntetni, hanem a nagyokat is, és nem alul, hanem fenn kell kezdeni a tisztogatást.

Az új törvénynek az lesz a legfontosabb újítása, hogy azt aki árdragítást követ el, ezentul a bíróságok fogják elítélni és pedig ezeket az ügyeket soron kívül fogják elintézni. Ha valaki elkövet valamit, gyorsan fogják felelősségre vonni, elítélik és a büntetést mindjárt végre is hajtják rajta. Az bizonyos, hogy nagy erkölcsi hatással lesz a községre, ha látja, hogy milyen gyorsan követi a büntetést a büntetés. És ennek remélhetőleg meg is lesz a kívánt elrettentő hatása.

Meg fog talán az új törvény hatása alatt szünni a mértéktelen árdragítás. Nem fog bennünket a kereskedő sarcolni és a horribilis árak mellett még jóindulatúan kezelni bennünket, vigasztalva, hogy nemsokára még drágább lesz az áru. Nem fog

többé az iparos husszoros árat kérni munkájáért, nem fog a termelő egy libáért annyit kérni, amennyiért azelőtt egy egész togot lehetett vásárolni.

Az árdragítók frontja eddig szilárdan állott. Egymás mellett tartottak ki és visszavertek minden ellenük intézett támadást. Mert mit használt az, ha egy kereskedőt, vagy egy földmivest, vagy iparost megbüntettek 2-300 koronával. Hiszen akármilyen kis üzlete többet jövedelmezett neki öt hatszor, mint amennyi büntetést kiszabtak rája.

Ha most megcsipnek valakit és 4 héten belül ülni fog, akkor bizonyára nagyon meg fogja gondolni azt, hogy megkockáztassa-e a nyereségért a büntetést.

Mi magunk is hisszük, hogy erélyes föllépéssel meg lehet majd akadályozni a további árdragítást, bár teljesen megszüntetni nem lehet. De ha az áraknál mindenki ügyelni fog magára, mert tulszigorúan büntetik majd, akkor annak meg lesz az a közvetlen hatása, hogy pénzünk vásároló ereje megnövekszik. Ha a pénzért a mai viszonyokhoz képest normális áráért lehet majd vásárolni, akkor az akinek sok a pénze sem fogja annyira semmibe venni a pénzt, mert hiszen pénzének értéke is lesz.

A kormány árdragítók elleni törvényjavaslatát nemsokára tárgyalni fogja a képviselőház és abból rövid időn belül törvény is lesz. Fontos azonban, hogy a végrehajtó hatóságok a maguk részéről is támogassák ezt a küzdelmet és kéréseiket szigorral büntessenek, minden ilyen kihágást. Nem szabad tőrni, hogy egyetlen egy eset is büntetlenül maradjon és éppen úgy kell sujtani az iparost, a kereskedőt, mint a mezőgazdát aki nem tudván uralkodni féktelet nyereségvágyán, hogy vagyonát nagyobbítsa.

Reméljük, hogy ez erélyes

rendszabályokna. meg lesz a kívánt hatása és a polgár aki eddig soha sem tudta, hogy mibe kerül napi élelme ismét rendes árakkal tarthatja fenn magát.

Felülvizsgálják a létszámon felüli legénységet.

Ismeretes hogy a hadvezetőség a katonai szolgálatot teljesítő egyének felülvizsgálatát rendelte el. Erre vonatkozólag a honvédelmi miniszter most a következő rendelkezéseket adta ki: Felülvizsgálatra kerül az alábbi négy csoportban felsorolt legénység:

Az I-ső csoport felőleli mindazokat, akik a népfelkelési bemutató szemlén „népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmatlan”-nak osztályozottak, azonban népfelkelési, fegyver nélküli hadiszolgálatra bevonultak.

A II. csoportba tartoznak a népfelkelési bemutató szemle alá nem vont, népfelkelési fegyver nélküli hadiszolgálatra igénybe vett legénységi egyének (esetleg még vasatnál vagy gözhajótársaságnál levő népfelkelési bemutató szemlén nem volt, azonban népfelkelési fegyver nélküli hadiszolgálatra igénybe vett egyének.)

A III. csoportba tartoznak a hadiszolgálati törvény 4. § a alapján személyes hadiszolgálatokra bevont, vagy ezen törvény 6 §-a alapján kötelezett, népfelkelési bemutató szemlén népfelkelési fegyveres szolgálatokra alkalmatlannak osztályozott, hadköteles egyének, továbbá a csupán személyes hadiszolgálatra kötelezett, nem hadköteles egyének, (a 17 évesek és azok a 18-tól 50 évesek, akiket sorozó vagy vegyes, illetve felülvizsgáló bizottságok „törleendő”-nek, vagy „minden népfelkelési szolgálatra alkalmatlan”-nak osztályoztak, ezen utóbbi (18-50 éves) ezidőszert egyuttal szemleköteles egyének mindaddig ebbe a csoportba tartoznak, amíg újabb népfelkelési bemutató szemlénél „népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmatlan”-nak nem osztályoztatnak, ideértve a fiatalok segédmunkásokat is, továbbá azokat az egyéneket, akik ámbár az 50 életévüket már meghaladták mindazonáltal hadiszolgálatokra kötelezve vannak.

A IV. csoport magában foglalja a tényleges katonai (népfelkelési) szolgálatban álló, üzemekben alkalmazott legénységet, (honvédség, hadsereg és haditengerészet szolgálatköteleseket, népfelkelésre kötelezteket) az I. és II.

alatt megjelöltek kivételével. A IV. csoportba tartoznak a felmentettek is.

A felülvizsgálati eljárásnál az illetékesség tekintetében az anyakönyvi állományilletékesség a mérvadó, vagyis a m. kir. honvédségbeli és a honvédséghez beosztott népfelkelő egyéneket, valamint a m. kir. népfelkelő alakulatok egyéneit honvéd, illetőleg vegyes tagu felülvizsgáló bizottság vizsgálja felül és határozatot a honvéd kerületi parancsnokság hozza meg. Ezzel szemben a közös hadsereghez beosztott m. kir. népfelkelő egyének közös hadsereg felülvizsgáló bizottsága vizsgálja felül és a határozatot a cs. és kir. katonai parancsnokság hozza meg.

A legénységi anyag takarékos és okos felhasználása végett a honvédelmi miniszter az összes parancsnokságokat utasította hogy a folyó évben kiadott 8770—eln. 4. a—918. számú rendelete értelmében szigorúan ügyeljenek arra, hogy minden a megállapított létszámon felül az egyes alakulásoknál visszatartott ember az illetékes helyre haladéktalanul bevonultassék.

H I R E K.

Két létra és két ember

Járta be a napokban városunk utcáit. Felmásztak a létrára, onnan a petroleumos lámpához és leemelték. Akik látták sugárzó arccal gondolták, „há! Isten ismét lesz világlátásunk.” A két ember flegmán csavarta ki a srófkot és a ki kérdezte tőlük — hát mi lesz a lámpákkal, komoly hangon azt a választ adták, „kérem a villanyt vezeték majd bele.”

A háború már négy éve tart, a lámpákat akkor mikor már teljesen összetörtén részeg ember módjára álltak a ducokon akkor szedik össze. Nem jutott a város vezetőségének az eszébe, hogy e városnak világlátása nincs, az eszébe jutott, hogy négy év után a lámpák össze-törték?

Nem akarunk vddat emelni a város vezetőség ellen, azonban úgy, ahogy leemelték a lámpákat, mely jel arra vall, hogy itt világlátani nem kell, úgy gondolkodhattak volna arról is, hogy a lámpák kijavítva ismét világlítsák az utcákat.

Erre a felelet — nincs petroleum!

Ez teljes valóságában nem áll! Igenis van, van a gazdák részére, van az ipar részére,

van a hivatalok részére, van mindenkinek néhány liter — azonban egy városnak egy erkölcsi területnek, annak nincs?

Nincs! mert nem kérnek, mert nem járnak utána. Neveléses, hogy ha a város a kereskedelemügyi miniszterhez, vagy a kormánybiztoshoz fordul kérésével ne-e utána ki közvilágításra 1—2 hordó petróleumot!

A rendre, a közbiztonságra két ember ügyel, egy éjjel előtt, egy éjjel után, de a sötétségben ők is biztosabbnak tartják a laktanyát, mint az utcát, mert járni ott a mai állapot mellett lehetetlen.

Tehát a két létra, meg a két ember vegye a várost nyakába, srófolják fel a lámpákat és legyen már egyszer világosság!

(h. i.)

— **A püspök Sümegen.** Dr. Rott Nándor megyéspüspök néhány napra ide érkezett.

— **A hadifoglyok bevonásából eredő munkaerő pótlása** ügyében Zalavármegye alispánja rendeletet adott ki, melynek értelmében a vármegye területén kihelyezett hadifogoly és aratószázadok nagy része hadiérdekből bevonattak, akik más munkaerővel egyáltalán nem, vagy csak részben lesznek pótolva. Miután a gazdasági munkák elvégzése fontos érdek, Zalavármegye alispánja felelősséget vállalt, hogy az összes rendelkezésre álló fogatot és kizárólag, gazdasági munkák részére, mint közteret, igénybe vehessék. A kevésbé fontos és később is pótolható munkák elhagyandó és egymás megsegítésével azokat a munkákat kell elvégezni, melyek a termés előkészítése és betakarítása érdekében mulhatatlannul szükségesek. Figyelmezteti a rendelet a hadisegélyt élvezőket, hogy életviszonyaiknak megfelelően tartoznak munkát vállalni, mert a munkakerülőktől a hadisegélyt elvonják. A katonai szolgálat alól felmentetteket pedig utasítja, hogy saját gazdasági munkáik gyorsabban való elvégzése után erejüket és idejüket oly gazdaságoknak tartoznak szentelni, ahol munkásra van szükség.

— **Értesítés.** A helybeli áll. realiskolában alispáni rendeletre a tanítás f. hó 9-ig szünetel a spanyol influenza miatt. F. hó 9-én a tanítás újra megkezdődik. Dr. Kelenen Károly igazgató.

— **A vidék ellátása petróleummal.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a vármegyék mielőbb jelentsék be minimumális havi petróleumszükségletüket. Intézkedés történt, hogy a vármegyei hatóságok hívják fel a közönség figyelmét a kiadott petróleumos hordók mielőbbi visszaküldésére. A petróleumhiánynak egyik okozója ugyanis az volt, hogy a fogyasztók többnyire visszatartották a hordókat. A jövőben azok, akik a hordókat indokolatlanul hosszabb ideig maguknál tartják, nem kapnak petróleumot.

— **Megjelent a ruharendelet.** F. évi nov. 1-én nálunk is életbe lép a ruharendelet. Attól kezdődőleg ruhabevásárlási engedélyt csak az kap, aki a kért ru-

ha helyett egy hasonló rendelésűt avult, de még használható ruhát szolgáltat be, vagy ha ezzel nem rendelkezik, akkor bizonyos mennyiségű textilhulladékot ad ellenszolgáltatásul. Az említett általános szabálytól csak igen kivételes esetekben lehet eltekinteni, amit mindig külön be kell jelenteni a népruházati bizottsághoz. Külön népruházati hivatalt is kell felállítani, mely a ruhabevásárlási engedélyt megadja. A hivatal felállítására az alispán jogkörébe tartozik.

— **A spanyol járvány** az orvosok közlése szerint szűnő félben van, újabb megbetegedés nem történt, a régi betegek már gyógyuló félben vannak.

— **A balatoni villamosművek állami kezelése.** A Somogyi Hirlapban olvassuk, hogy tervbe vették a balatoni villamosművek állami kezelését. Szemcsányi György kormánybiztos kért erre vonatkozó javaslatot az alispántól. A javaslat már a somogyi alispán kezében van s kéri a megye támogatását is. A terv az, hogy a balatoni villamos-telep állami tulajdon legyen s az üzemeltetése az állam tartása fenn. A kormánybiztos erőlyes mozgalmat indít a siker érdekében.

— **Liszt.** Gabona helyett mindenki lisztet kap. Bizony drágább, meg nem is olyan jó minőségű, mint a saját őrlésű liszt.

— **A közlelmelési miniszter a cukorellátásról.** A közlelmelési miniszter több ízben tapasztalta, hogy a lakosság cukorral való ellátása főként a vasuti szállítási nehézségek és a kiutalt cukor árának a hatóságok részéről való késedelmes befizetése okából nem történik a kellő rendszerességgel. A cukorellátásra nézve a hátrányos dolog kiküszöbölése céljából felhívja a miniszter az alispánt, hogy a törvényhatósága részére jövőben kiutalandó cukorkontingens árának mindenkor haladéktalanul való befizetéséről gondoskodják. Oly esetekben pedig, amikor a cukor beszállítását a vasuti nehézségek akadályozzák, az illetékes máv. üzletvezetőségénél a szükséges vasuti kocsik kiállítását saját hatáskörben való szorgalmazás útján eszközölje ki.

— **A hustalan napok eredménye.** A nincstelenséghez hozzászokott emberi sanyalódás észre sem veszi azt az eredményt, amit az egyes közszükségleti tárgyak mértékének szűkebbre szabása eredményez. A hivatalos számítások szerint a hustalan napok elrendelése következtében Budapesten hetenkint 609, az ország egyéb részeiben pedig 400 db marhával kevesebbet vágnak le. Végső eredménykép a két hustalan nap hónaponta majdnem 10.000 db marha megtakarítását jelenti. Ez pedig lényeges mennyiség.

— **Dohánytermelés.** Arról értesülünk, hogy a saját használatra való dohánytermelést a pénzügyminiszter megfontolás tárgyává teszi, amivel aztán sok bajnok lehet elejét venni. A terv az, hogy a termelők a saját használatra való dohánytermésért husz négyszögölenként 150 korona engedélyt fizetnének, az engedély ideiglenes lenne.

— **A mezőgazdasági iparcikkek árának maximálása.** A kereskedelmi miniszter a jövő héten több rendeletet bocsát ki, főleg a mezőgazdaság körébe tartozó iparcikkek maximálásáról. Így maximálni fogják a hamorúruk (ásó, kapa, csákány) és a gazdasági kötélárak (kötőfélék, istiráng stb.) árát; ezenkívül legközelebb maximálják az ecetet és eceteszenzia és a kocsikenőcs árát.

— **Lefoglalták a gyufát.** A m. kir. miniszterium rendeletere értelmében a gyufa előállításával foglalkozó vállalatok s mindazok, akiknek birtokában vagy őrizetében 50000 doboz vagy ennél nagyobb mennyiségű gyufakészlet van, kötelesek készleteiket legkésőbb 1918 szeptember 30-ig bezárólag a Gyufaipari szövetséghez (Budapest, VI. Andrassy-u. 102.) bejelenteni. Az ország területén levő gyufakészleteket zár alá veszik és azokat csak a Gyufaipari szövetségnek a kereskedelmi miniszter által jóváhagyott utasításai szerint szabad forgalomba hozni. Gyufát nem postai forgalomban közforgalmu vasuton, gépkocsin vagy tengelyen a város vagy a község területén kívül eső helyre csakis a Gyufaipari szövetség által kiállított engedéllyel szabad szállítani. A gyufa maximális ára a fogyasztók részére való eladásnál a következő: Mindenféle svéd és róza szalon (parafin) gyufa 11 fill. 56-os róza szalon (parafin) vagy kénes 12 fill. A fogyasztóval való közvetlen forgalomban egy-egy vevőnek 10 doboznál több gyufát eladni tilos. Minden oly helyiségben, ahol gyufát üzletszerűen árusítanak, a gyufa legmagasabb árát feltűnő helyen és könnyen olvasható módon ki kell függeszteni.

— **Távíratforgalom Romániával.** A kereskedelmi miniszter közlelményt adott ki, hogy ezentúl Romániának szabad területével állami, szolgálati és magántávíratok ismét válthatók a magántávíratok csak közértelmű magyar, horvát, román, német és francia nyelven szerkeszthetők. Egy szó díja az átszámitási pótdíjjal együtt 21 f., hirlaptávíratoknál, igazolvánnyal ellátott tudósítók részére 11 f. Ezenkívül minden távirat után a 20 f. háborus pótdíj is jár. Távíratonként a legkisebb díj a háborus pótdíjjal együtt 1 K 20 f.

Felelős szerkesztő Horvát Imre.
Szerkesztőtárs: Németh Böske.
Léptül. kiadó: Horvát Gábor

A község házából.

2417/1918. kig.

Hirdetmény.

Értesítem a lakosságot, hogy várm. alispán úr 29745—918. sz. rendelete szerint:

I. Házi szükséglet címén a termelő a háztartásában természetben ellátást élvező személyek után fejenként és havonként babból 2 kgr., borsóból 2 kgr., lencséből 1 kgr., lóbabból 1 kgr-t vehet számlásba.

II. Állatállomány takarmányozására számos állatonként 1919. évi

aug. 15-ig lóbabból 300 kg., takarmány borsóból 300 kgr-t vehet számlásba, amennyiben ezen célokra már absztrakciókarmány rendelkezésre nem áll.

III. Vetőmag címén visszatartott hat. holdanként: bab 100 kg., borsó 100 kg., lencse 75 kgr., lóbab 120 kgr., takarmányborsó 80 kgr.

A saját házi és gazdasági szükséglet csak 1919. aug. 15-ig számlálható.

Sümeg, 1918 október 5-én.

Fehér Dénes jegyző.

2500/1918.

Hirdetmény.

A szőlőbirtokokosok figyelméért az 1918 évi I. sz. végrehajtása tárgyában kiadott 1000—918. sz. utasítás 2. §-ban foglaltakra ezenel felhívom. E szerint ugyanis:

1) A szüretelés ideje alatt minden héten termelt és beraktározott mustot és bort az illető hét vasárnapjáig, az elszállított, vagy másnak átadott mustot és bort azonban legalább 24 órával az elszállítás előtt kell bejelenteni.

2) A szüret után beraktározott, valamint elszállított, vagy másnak átadott mustot és bort legkésőbb 24 órával a beraktározás, vagy elszállítás, illetve átadás után kell bejelenteni.

3) Bejelentendők mindazon későbbi birtok és tulajdonváltozások, melyek az adó megállapítására, vagy fizetésére befolyással vannak.

A bejelentések előszóval, vagy írásban tehetők meg.

Sümeg, 1918 október 2.

Fehér Dénes jegyző.

2400/1918.

Hirdetmény.

A f. főszolgabíróóság 5555/918. sz. rendelete alapján közzéteszem, hogy a termelők tengeri készleteiket csak főszolgabírói engedéllyel alapján adhatják el nem termelő egyéneknek és csak akkor, ha már a járás, illetve Sümeg községre kivett kontingens biztosítva és beszolgáltatva lesz. Ugyanezen idő után kérhetnek a nem termelők vásárlási igazolványt, melyet szintén a főszolgabíróóság állít ki. Sümeg, 1918. okt. 5.

Fehér Dénes jegyző

„APOLLO”
mozgószínház.

A gazdag szegények.

Jókai Mór felséges regénye kerül ma bemutatásra az Apollóban. A film az Uher filmgyár remekműve, melyben a legkiválóbb magyar színészek játszanak, köztük Szentgyörgyi Mártha a napokban fiatalon elhunyt művésznő is fog szerepelni. Az élvezetes előadás iránt széles körben érdeklődés mutatkozik.

Jövő héten *A senki fia* a Főnix magyar filmgyár csodás rendezésű darabja kerül bemutatásra.